

o ōna kōpikopiko ka rua. Ka mutu, ki te kore e āta haere, ki hea noa iho tapoko ai i ngā powharu o pōnānā, o pōhēhē, ki hea noa iho ngaua ai e ngā koikoi o kotiti.

He nui anō ngā peka o te papakupu nei. Ko te mahi tino taumaha rawa pea, ko te tuhi 'whakamāoritanga' mō ia tikanga o ia kupu, me te hoatu tauira anō i te taha e kitea ai te tino o te kupu, kāore i kō atu, i kō mai. Ka tīmata mai tēnei mahi i ngā kupu kei Te Wīremu, ina oti ērā, kua huri ki tā Ngata, ki ā Ryan, ki Te Matatiki, ki hea ake, ki hea ake. Kua pau nei te toru marama ki te kimi i tētahi hunga tokoiti mā rātou tēnei mahi whakaruhi hinengaro. Tērā anō ngā 'puna reo' e whakatūria ana ki ōna anō rohe o te motu, ko tā rātou, he rangahau i ngā kupu o tōna rohe

kāore anō i tāia ki tētahi papakupu. I te Poutū-te-rangi 2001, e rua ngā puna kua tū mai, ko tō Te Waipounamu, ko tō Te Tai Tokerau, ā, tērā anō tētahi ki Rotorua kua tata tonu te matika ake.

He mea whakatū anō tētahi rōpū hanga kupu hou, i runga i te whakaaro ko te painga atu mēnā ka utaina ki te papakupu te tini kupu hou e rapua ana e te rangatahi, e ngā kura, e ngā tari kāwanatanga. Ka kore hoki he take o te waiho kia tāia te tauira mārō tuatahi o te papakupu, hei reira puta ai te amuamu pēnei nā 'kei hea kē ngā kupu Māori mō ngā hanga o nāianei?' Nō reira, mēnā he rārangi kupu Pākehā (he kupu hou tonu, kāore i kitea i tētahi papakupu Māori) kei tō kura, kei tō tari, e kimihia ana he whakamāoritanga, whakapā mai ki Te Taura Whiri.

Arā anō tētahi rōpū ka whakatūria ko tā rātou, he wherawhera i ngā tānga kōrero tawhito, pērā i ngā nūpepa Māori, mai kore e kitea he kupu, he tikanga kupu, he whakamahinga kupu rānei i mahue atu ki reira, kaikainga ai e te puehu.

Ko te tūmanako ia, kia mau katoa ngā kupu Māori katoa ka taea, e whānui ake ai te punakupu hei whāwhātanga atu mā tātou, otirā, mā ngā uri whakaheke. Ā, oti ana te whakatau ko te *Mātāpuna* te ingoa e tika ana mō tēnei punakupu nui tonu.

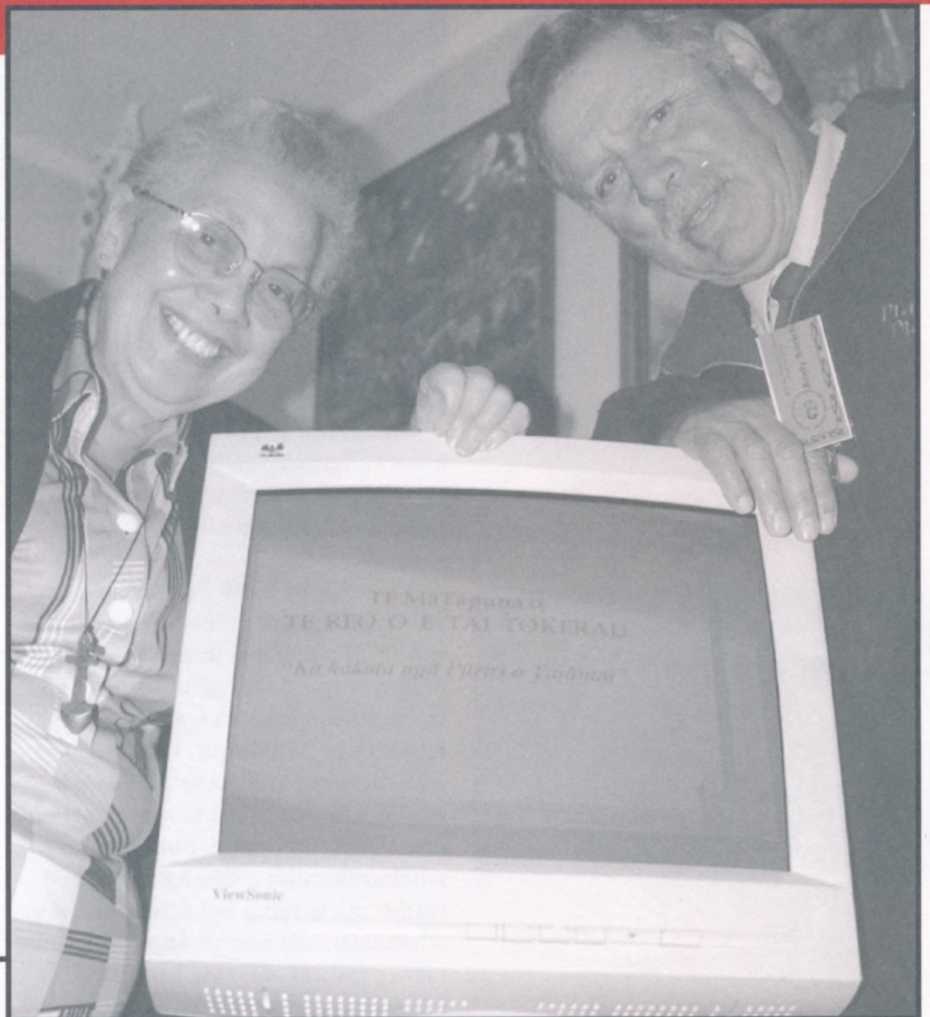
Kātahi tonu nei ka whakaritea he pae tukutuku mō te papakupu, www.matapuna.net.nz hei whātoro mā te hunga hiahia mōhio ki te roanga atu o ngā kōrero mō tēnei kaupapa nui.

Te Hui i Oromāhoe

Nā Bina Peita

Nō te Wenerei 31 o Hānuere o tēnei tau, i huihui ai ngā iwi e rima o Ngā Puhī nui tonu ki te marae i Oromāhoe ki te Pewhairangi, kia rongo i te kaupapa a Te Taura Whiri i te Reo Māori e hāngai ana ki te reo. Nā te mārama o te whakatakoto i te kaupapa, tautokongia ana e te huihuinga, me kōhi mai te reo i tēnā hapū, i tēnā hapū, o Ngā Puhī, ka kuhu ki "Te Puna Reo o Te Taitokerau".

I puta anō hoki te inoi a tētahi o ngā kaumātua, kia whakahaerengia tēnei kaupapa i raro i te maru o Te Reo o Te Taitokerau. He rōpū nui tēnei kei te hāpai i te kaupapa a Te Tāhuhu o te Mātāuranga. I tau anō hoki i taua huihui kia tukuna tētahi tūranga utu ki tētahi tangata, wahine rānei, kia tutuki pai ai te kaupapa i roto i ngā tau e toru e tu mai nei.

Ko Kath raua ko Andy Sarich ngā kaiarahi o Te Puna Reo o Te Taitokerau.